

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

BOPA
MINDEBOGEN

BOPA
MINDEBOGEN

BOPA

MINDEBOGEN

samlet af kammeraterne

KØBENHAVN

1950

Denne lille bog er en samling mindetavler over BOPAs faldne kammerater. I en tid, hvor det som skete under besættelsen for mange synes at stå endnu blegere i erindringen end begivenheder langt længere tilbage, virker disse portrætter, tegnet af venner og kampfæller, med et ejendommeligt liv. Som de træder frem af siderne, hver med sin personlighed, hver med sin skæbne, genkalder de det, vi dengang oplevede så stærkt: kammeratskabet, gruppefølelsen, fællesmålet. Selv for dem, der stod i frontlinjen, er begrebet »frihedskæmper« nu halvt udvisket, er blevet noget kollektivt, ensartet. Når vi på disse sider møder dem, vi stod ved siden af i kampen, får den atter virkelighed, og vi ved igen, at det var de frieste og naturligste blandt dansk ungdom, som uden tanke på sig selv gjorde deres indsats for freden og fremtiden.

De faldne har deres store bud til os: Vi er gået videre, blevet opslugt af dagliglivet; for mange har det, de kæmpede for, fortonet sig hverdagens mylder af detaljer. Men de står fast, hvor døden ramte dem, som en stadig appel til at fortsætte den strid for menneskehedens frigørelse, som frihedskampen betegnede et stadie i, men som stadig kræver indsats og perspektiv.

Det er ikke alene for at mindes vore gode kammerater men også som et budskab til os selv, vi tager denne bog i hånden.

Regenbog.

*Det blev hans udsagn til sene tider
og det var talen, som siden lød:
» - En træll kan trives, mens tiden skrider
- en fri mand kender man på hans død«*

N I S P E T E R S E N

HARRY SVEND PLAMBECH

født 16. 6. 1918 død 17. 5. 1943

Harry var med i Victors gruppe på Holbækturen. Alt var nøje gennemtænkt, men uheldigvis var sabotagevagterne mere end nidkære. De åbnede straks ild og sårede derved Harry, så han ikke kunne støtte på benene. Da gruppen trak sig tilbage, var vejen til København blevet spærret af dansk politi. Denne mulighed var taget med i overvejelserne, og et lille fartøj nede i havnen lå parat for tilfældet, alle slap heldigt ned til båden og stak til søs. Imidlertid blev gruppen, da vinden tog til, tvunget til at søge land. Da alle var kommet i land, vilde Victor hjælpe Harry. Han gik hen mod ham, men blev stoppet af et bestemt: »Bliv, hvor du er, ellers skyder jeg«. Harry havde trukket sin pistol og sigtede på Victor. »Men for pokker« — sagde denne — »du må da med, så vi kan få dig lappet sammen«. Harry sigtede stadig med pistolen. »Jeg bliver ikke menneske mere, og der er ingen grund til at slæbe rundt med mig, se nu at komme afsted«. Overtalelser hjalp ikke, og et forsøg på at komme bag på ham og afvæbne ham mislykkedes, så gruppen havde ikke noget valg — ville de igennem, måtte det være nu, chancerne var små nok endda. Da de ikke mere kunne se ham, hørte de et skud. Harry havde dræbt sig selv, for at gruppen kunne komme uhindret igennem.

Harry

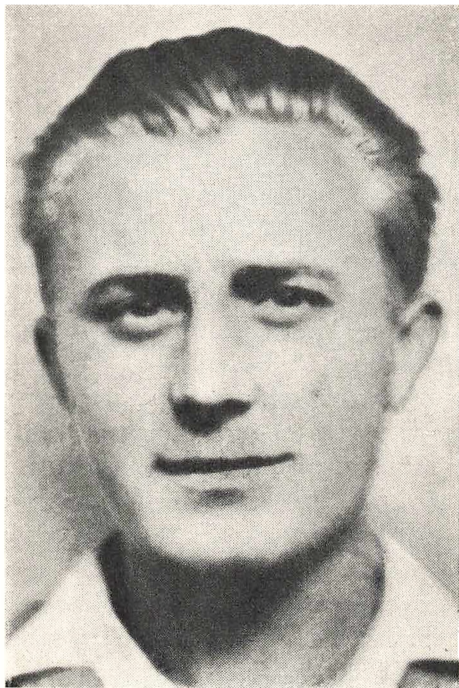
BISPEBJERG KIRKEGAARD
KOLUMBARIERPLADS AFD. 2 RÆKKE 7 NR. 152

AAGE JULIUS NIELSEN

født 8. 8. 1918 død 18. 10. 1943

Aage døde ung, — hele hans liv havde formet sig som een kamp mod reaktion og fascisme, — i borgerkrigen i Spanien og som en af sabotagens pionerer. Som en af de første kom han til at give sit liv for Danmarks frihed. Han var Gestapos fange i 28 dage — 28 dage fulde af umenneskelige lidelser. Men hans ånd var stærkere end hans legeme, så tyskerne fik ingen oplysninger af ham. Han var ikke med ved de berømmelige sabotager som Torotor — Langebro — Globus, og hvad de hedder allesammen. Alligevel ydede han ting, der satte sine spor indenfor sabotageorganisationerne og var til gavn for hele arbejdet. Han udmærkede sig ved en enestående koldblodighed, der gjorde, at han selv i meget kritiske situationer kunne overse tingene og derfor slippe væk. Kun een gang svigtede hans dømmekraft — og det kostede ham livet. Aage blev stukket, og han blev pint ihjel, fordi han intet ville røbe. Hans største glæde var hans kammerater, at være sammen med dem, at dele ondt og godt med dem — derfor ville han hellere dø end angive og leve. Han sagde engang: »Det rigtige kammeratskab fornemmer man først i kamp. Med virkelige kammerater ved siden bliver nervøsiteten kun den sikkerhedsventil, der skærper sanserne, så faren hurtigere fornemmes«. Aage døde for kammeraterne, han elskede, han døde alene og hviler alene, langt fra kammeraterne i mindelunden. Tilbage er kun de ord, der står på mindetavlen i hans gamle skole, og som bedre end noget andet fortæller, hvordan Aage var:

Troskab bandt — vilje vandt

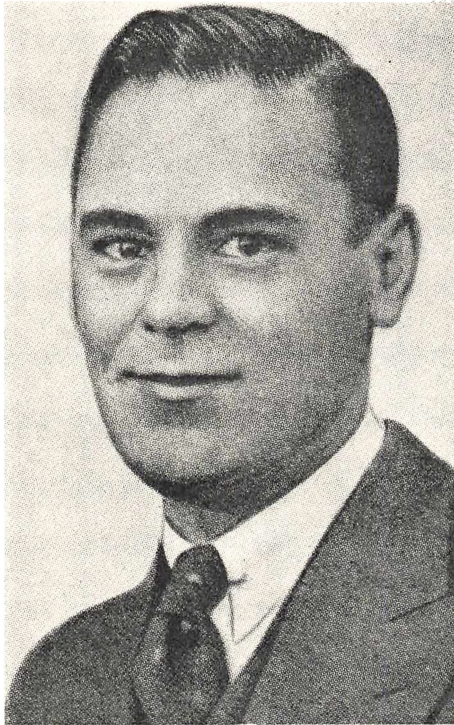
Aage

VESTRE KIRKEGAARD AFD. 21 RÆKKE 13 NR. 70

SVEND EDUARD RASMUSSEN

født 30. 12. 1903 død 22. 11. 1943

Svend dannede en af de allerførste grupper og måtte arbejde med de simpleste midler, men opnåede alligevel en række strålende resultater. Svend blev stukket, men takket være hans årvågenhed ved forhørene lykkedes det ham at sende bud ud, så stikkeren blev fundet. Det frelste ikke Svend — og det var han klar over, men det frelste mange andre. Det var det, der prægede Svend — midt i alle pryglene og den øvrige tortur tænkte han ikke på sig selv, men på sine kammerater og på kampen for Danmarks frihed. Det bedste indtryk får man af Svend ved at lade ham selv tale. I et af de breve, han smuglede ud af fængslet, skriver han i slutningen: »— sig nu til kammeraterne, at ingen sabotører må være legale. Tyskerne har masser af stikkere som ham, der har angivet mig. Jeg er i gang med en historie, og jeg kører godt rundt med dem — lykkes mit bluff, så er alt godt, hvis ikke er det op ad muren. Skulle det ske, at mit bluff mislykkes, så hils alle fra mig og sig til kammeraterne, at jeg ikke fortryder noget som helst, men at mit liv tilhører mit parti alene, og at jeg håber og ønsker det og Danmark sejr og frihed. Lev vel. Svend«. Som den første af BOPA's folk blev han henrettet i Ryvangen. Han advarede os andre, men faldt selv.

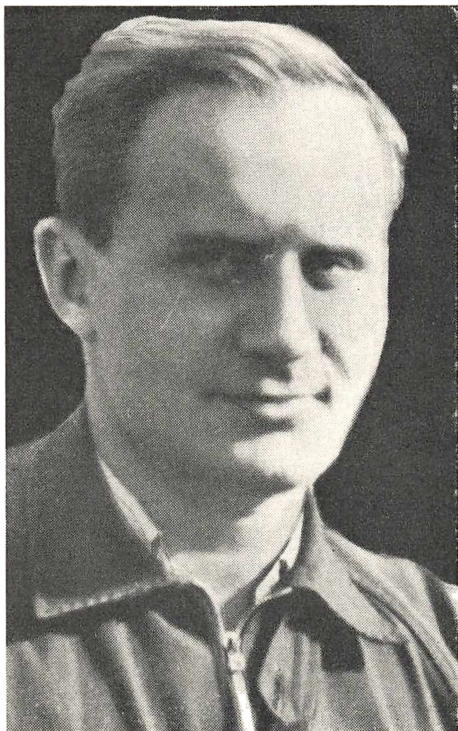
Svend

MINDELUNDEN NR. 1

ARNO EGON HANSEN

født 5. 3. 1922 død 4. 12. 1943

Rolig og retsindig, aldrig til at bringe ud af fatning, hvor faretruende situationen end så ud, sådan var Arno, en af de første pionerer, der var med til at skabe og forme de små grupper, der tilføjede besættelsestropperne de nålestik, som senere blev til følelige slag. Disse få grupper blev senere sabotageorganisationen BOPA. I de første, nervøse forsøg på at gennemføre en aktion var det folk som Arno, der gav kammeraterne i grupperne deres selvtillid, hvor opgaverne måtte forekomme håbløse. Under en af disse aktioner mod tyskernes jernbanetransporter var det Arnos rolige og beherskede optræden, der reddede gruppen fra at falde i dansk politis hænder. Det var folk som Arno, der ude på arbejdspladserne ved sin rolige og besindige optræden var med til at skabe den mur, som rejste sig mod nazismens videre fremtrængen. I 1943 blev Arno ved angiveri arresteret af tyskerne for nogen tid senere at blive skudt ned bagfra — *skudt på flugt* — men ånden fra de små grupper levede videre, den kunne ingen naziterror kvæle.

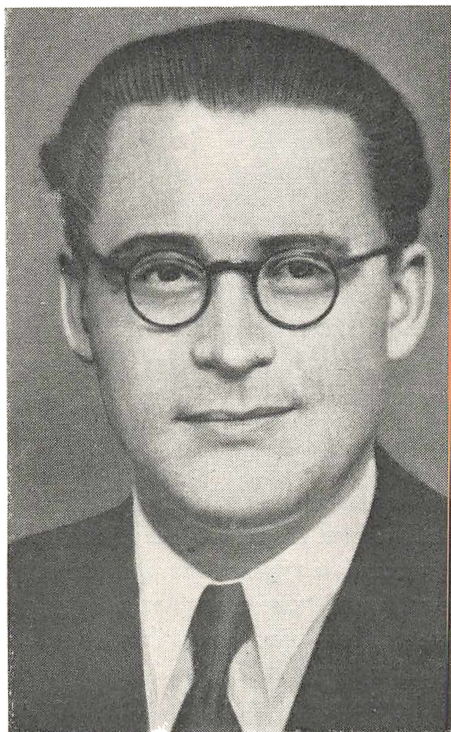
Arno

BISPEBJERG KIRKEGAARD
SOLDATERGRAVENE AFD. 10 RÆKKE 38 NR. 4

VICTOR IMANUEL LARSEN

født 27. 8. 1902 død 26. 12. 1943

Victor fandt ingen opgave for vanskelig, og aldrig tøvede han, hvor farligt jobbet end var. På en aktion i Holbæk blev Victor og Harry såret. Under tilbagetrækningen bar han, trods sine sår, Harry. Desværre lykkedes det politiet at fange Victor, efter at Harry var død, og straks begyndte arbejdet for at befri ham. Vi sendte ham savklinger; men vagten hørte det. Vi sendte tyfusbakterier. Han spiste det hele — også ampullerne, for at glasset skulle rive tarmene i stykker, — men han fik ikke tyfus, og tarmene holdt. Han lagde sig nat efter nat nøgen på stengulvet, efter at han selv og gulvet var oversprøjtet med vand. Men heller ikke lungebetændelse kunne han få. Endelig lykkedes det ved bestikkelse at få ham indkaldt til forhør på politigården, og der hentede vi ham. Det var meningen, han skulle til Sverige; men han var umulig at overtale, »alt går, som det skal,« sagde han. Indtil 2. juledag, hvor han skulle møde nogle tyskere, som han havde lovet at skaffe til Sverige. Da han med Martin og Gunnar bag sig kom til mødestedet, var tyskerne der, men ikke for at tage til Sverige. De erklærede ham for anholdt. Da han satte sig til modværge, vrimlede det frem med tyskere, der åbnede ild, så Victor øjeblikkelig blev dræbt. Martin og Gunnar prøvede at komme ham til hjælp; herved blev Martin dræbt og Gunnar meget hårdt såret. Victor talte altid om, at det måtte være muligt at finde mennesker blandt besættelsesstyrken; bittert at det første forsøg på at finde sådanne skulle koste ham livet.

Victor

BISPEBJERG KIRKEGAARD URNEAFDELINGEN D NR. 384

MARTIN VILLIAM CHRISTIAN ANDERSEN

født 16. 7. 1921 død 26. 12. 1943

Den 22. juni 1941 blev Martin Andersen arresteret i en tørvemose i Midtsjælland. En landbetjent havde lagt mærke til, at han havde solgt *Arbejderbladet* de foregående søndage, og så var han altså statsfarlig og kom via Vestre Fængsel til Horserødlejren. Vi prøvede at få ham ud, kun tre måneder havde han været medlem af DKU, men den nidkære landbetjent var årsag til, at Martin måtte tilbringe 2¼ år i fængsel. Den 29. august 1943 flygtede han fra Horserødlejren og kom straks i Victor Larsens gamle gruppe. De 2¼ år i fængsel havde ikke knækket Martin, — tværtimod havde omgangen med de hundredvis af andre kammerater udviklet ham, så han mere målbevidst end mange »nye folk« gik til arbejdet. Desværre var han kun kort tid iblandt os. Den 26. december 1943, efter kun 3 måneders frihed, blev han lokket i et baghold af tyske soldater og dræbt i krydset ved Tuborgvej—Lyngbyvej.

Martin

BISPEBJERG KIRKEGAARD URNEAFDELINGEN S

NR. 1091 92

KNUD ENVER WISSING NIELSEN

født 21. 3. 1913 død 26. 12. 1943

Erik var en eventyrer med en eventyrers fantasi, men uden eventyrerens eventyrlige fortid; jeg husker ham og det grin, vi satte op, når han gav farverige skildringer af sin kamp for at beskytte olieledningerne i Palæstina mod araberne, når han berettede om sin virksomhed i England som flyvemekaniker i RAF. Eller om dengang han var værkfører på en fabrik i Tyskland, der fremstillede lytteapparater, indtil Gestapo opdagede, at alle de apparater, han havde ansvaret for, ikke duede, hvorefter han måtte flygte over hals og hoved; vi grinede åbenlyst af ham og fortalte ham, at vi mente, det var løgn altsammen; han tog det altid selv som en god spøg, når han blev afsløret; hans løgnehistorier dækkede uden tvivl over en »flugt fra virkeligheden«, et utilfredsstillet behov hos ham for at opleve noget; hans sans for humor gjorde hans historier så groteske, at de langt overgik Münchhausens. Hans hjælpsomhed og gode kammeratskab gjorde ham sikkert til den mest sympatiske løgnhals i BOPA, man kedede sig aldrig i hans selskab, og hans fantasi gjorde ham aldrig upålidelig i arbejdet.

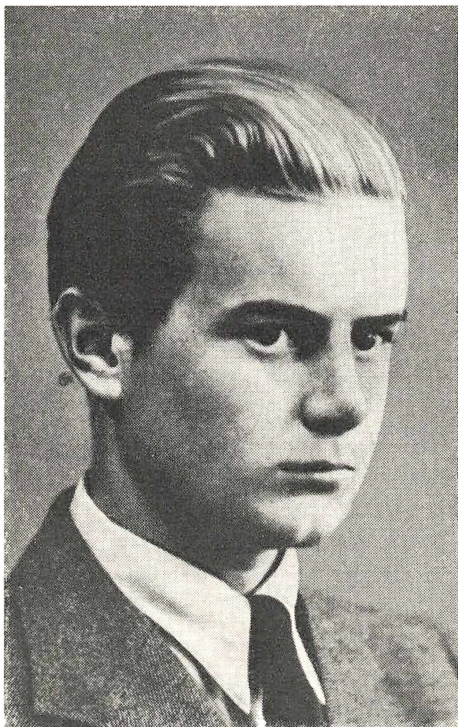
Erik Robert von Bülow

VEJLE SØNDERMARKENS KIRKEGAARD

JØRGEN EJVIND SCHACHT

født 8. 3. 1924 død 4. 5. 1944

Meget sløves og forsvinder i en tåge, men aldrig glemmer vi den formiddag i maj måned, hvor vi samledes til møde. En for en kom gutterne til vort mødested. Vi så på hinanden, vi sagde ikke noget. Hvad er der at sige? Ord er fattige, når det gælder en kammerats død. I morgenavisen havde det pranget med fede typer — sabotage mod fabrikken »Globe« — sabotør henrettet. Det var ikke til at fatte. Som i en drøm. For to dage siden havde vi set ham på »Globe«, munter og glad, og nu var han ikke mere. Der var blevet et hul i vore rækker. Hvem kunne udfylde det? Når ulykken rammer en ven, så bliver man tavs. Man føler trang til at lave noget desperat — men man bliver klar over, at vort sprog er utilstrækkeligt, man kan komme med en mængde ord, man kan fortælle om alle hans egenskaber, hans ro og koldblodighed og frem for alt hans lune, — og det siger alligevel intet.

Chang

VESTRE KIRKEGAARD AFDELING F RÆKKE 11 NR. 35.36

ERIK HAGENS

født den 1. 5. 1909 død 6. 6. 1944

Hagens var den første læge, der blev knyttet til BOPA, og han kom efterhånden til at stå os meget nær. Ud over hjælpen til sårede instruerede han os i brugen af forbindelseskassen, hjalp os på alle mulige måder, og vi betragtede ham som en ældre kammerat; for flere var han nærmest sjælesørger. Da aktionen mod Globus blev planlagt, regnede vi alle med, at den ikke kunne gennemføres uden tab; det var derfor en naturlig ting for Hagens, at han selv krævede at komme med for at kunne tage sårede under behandling med det samme. Hans omsorg for os skulle koste ham selv livet. Vores vogn blev skudt i stykker ude ved fabriken, hvorefter vi tog en af statsbanernes rutebiler. Hagens kørte vognen ind mod byen; da vi passerede fabriken Carltorp, kom vi i kamp med vagterne der. Et af de første skud ramte Hagens. Det var et ondt lune af skæbnen, at netop han, der skulle hjælpe os andre, var den eneste, der blev ramt under hele aktionen. Jeg glemmer aldrig, da jeg kom til møde med de andre gruppeledere, de var glade over det vellykkede angreb; men der blev stille, da de så mig, det var svært at fortælle, hvad der var sket, der var mange, der græd, da det gik op for dem, at vi ikke havde Hagens mere. Det var folk, der havde set og oplevet lidt af hvert. Når de græd, så var det for mig det bedste bevis på, hvad Hagens betød for os.

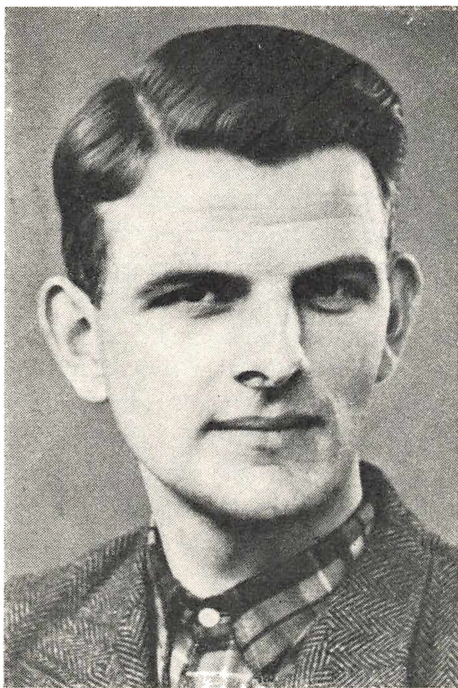
Dr. Hagens

ØSTRE KIRKEGAARD NYKØBING F.

AKSEL JENSEN

født 13. 2. 1919 død 9. 8. 1944

I et brev, som Otto smuglede ud fra fængslet, skriver han til sin mor: »Jeg nåede ikke alt, hvad jeg ville.« Disse enkle ord siger så meget om Otto, han var ikke ret gammel, før han havde fundet sin plads i samfundet. Han var tidligt klar over, at det, han ville, var de fattiges ret til menneskeværdige kår og frihed; han forstod, at han i sine bestræbelser for at opnå dette havde sin værste fjende i fascismen. Da kampen mod tyskerne begyndte, var det derfor ganske naturligt, at han fra den første færd var med; han gjorde hele udviklingen med, fra bladarbejde og maleri på plankeværkerne over de første primitive forsøg på at brænde halmlæs og biler af, til han begyndte i KOPA og derfra blev overflyttet til BOPA. De aktioner, han ledede, var utallige, og at de gav resultater, ses af den kendsgerning, at både Gestapo og det danske politi forfulgte ham skarpt. To gange blev han anholdt af dansk politi og flygtede fra dem; to gange slap han fra tyskerne i sidste øjeblik, den ene gang ved at springe ud af et vindue kun iført pyjamas. Den 8. juni indhentede skæbnen ham, han blev anholdt; og den 9. august blev han sammen med sine folk fra gruppen, Freddy og Carl, myrdet mellem de 11 fra Shellhuset. Han nåede ikke alt, hvad han ville, men, som han skriver i slutningen af brevet, »jeg er måske årsag til, at 30 sovjet piger har deres forloveder, 10 engelske hustruer deres mænd og 30 amerikanske børn deres fædre!«

Otto

MINDELUNDEN NR. 27

JENS JAKOB WOLF MARTENS

født 2. 1. 1920 død 9. 8. 1944

Jakob var en af de 11. Han var stud. polit. og passede sine studier, så godt det lod sig gøre også i den periode, han var illegal. Han afleverede en eksamensopgave få dage, før han blev taget af Gestapo den 23. december 1943. Hans studier skulle have været færdig afsluttet i foråret 1944. Jakob var et udpræget hjemmemenneske og elskede sit hjem højt, så det var et stort offer for ham at skulle leve under jorden. Det kom frem engang, da han stilfærdigt sagde: »Hvem der blot kunne sidde en times tid i sin egen stol og snakke lidt med sin mor«. Han elskede også naturen og var meget sportsinteresseret. Som medlem af A. S. dyrkede han terrainsport med stor iver. Det gav ham også den styrke, der skulle til at udføre meget arbejde i modstandsbevægelsen, f. eks. var den tur, han foretog i robåd fra Sverige til Danmark med våben og illegale blade i hård modvind, en kraftpræstation. Jakob var en klog og skarp hjerne, hvad hans forskellige vel gennemtænkte aktioner vidner om. Sans for humor havde han også, den humor, som tyskerne altid kom til kort overfor og ikke forstod. Da han blev taget, og en af tyskerne slog ham i ansigtet, smilede han blot, hvilket udløste en strøm af skældsord, men Jakob sagde roligt: »Jeg vil ha' lov til at le, så længe jeg kan«. Jakob var blandt de 11, der blev myrdet på Ringstedvejen.

Jakob

MINDELUNDEN NR. 39

VICTOR BERING MEHL

født 6. 2. 1911 død 9. 8. 1944

Jens var almindeligt gruppemedlem ved den første større aktion i København, hvor der blev brugt »rigtigt« sprængstof, men under sabotagens udvikling i begyndelsen af 1943 blev der pålagt ham større og større organisatoriske opgaver, som han alle påtog sig og løste på glimrende måde. Jens var en munter mand med lune, som holdt af at se gode kammerater om sig. Han og hans kone skabte sig gode venner og kammerater af de mennesker, de kom til at arbejde sammen med. Jens kunne være bestemt, han kunne også blive vred; men bag det hele lyste en altfavnende humor, der gav indtryk af et menneske i ro, en egenskab, der sammen med hans organisatoriske evner og mod gjorde ham til den personlighed, han var. Han blev arresteret i januar 1944 sammen med næsten alle de daværende vigtige ledere indenfor BOPA. Han kom til Tyskland, blev ført hjem igen og skudt i sommeren 1944 mellem de 11 fra Shellhuset.

Jens

MINDELUNDEN NR. 37

KNUD ERIK HENNING GYLDHOLM

født 9.7.1914 død 9.8.1944

Freddy kom ind i Ottos gruppe i 1943, det varede ikke ret længe, før han var så stærkt eftersøgt af tyskerne, at han måtte flytte hjemme fra. Fra den dag kunne han ikke skilles fra Otto; de to kammerater fulgtes altid ad. Det, som bandt de to så vidt forskellige naturer sammen, var deres fælles interesse for sociale og politiske forhold og deres erkendelse af den tyske nazisme som den farligste fjende for fremskridt og fred i verden. Freddys motto var altid, når han fik en opgave: »Det skal laves, lad os så lave det på en sjov måde«. Hans store hobby var at lave skæg med tyskerhåndlangerne og sabotagevagter, og det var en oplevelse, når han bagefter fortalte om det. Han tog sin opgave meget alvorligt, men aldrig særlig højtideligt; skal man karakterisere ham med få ord, må det blive, at han var et godt og muntert menneske, der ikke var til at spøge med, når han opdagede, der blev begået uret mod nogen. Der blev en tom plads, der ikke kunne udfyldes, i vore rækker, da han blev arresteret. Og da han blev skudt imellem de 11 fra Shellhuset, følte vi alle, at vi havde lidt et tab, vi aldrig kom over.

Freddy

MINDELUNDEN NR. 26

GUNNAR MOGENS DAHL

født 7. 5. 1917 død 9. 8. 1944

Gunnar var så tidligt med i sabotagen, allerede fra 1942, at han ikke engang havde fået et dæknavn. Hans første aktioner var ikke de store begivenheder, offentligheden husker, men så meget vigtigere var de, fordi de var begyndelsen til det, der senere skulle blive begrebet »Den danske sabotage«, som vi alle kender. Der var ikke mange i arbejdet på det tidspunkt, men Gunnar var imellem dem! Hans første større sabotage, aktionen i Holbæk i maj 1943, blev for et stykke tid også hans sidste. Det danske politi arresterede ham, og i flere måneder sad han indespærret, indtil andre medlemmer af BOPA ved hjælp af bestikkelse og en patriotisk fængselsbetjent fik ham befriet sammen med to andre på falsk løsladelsesordre. Sammen med Victor Larsen fik han i løbet af 1943 mange vigtige opgaver for at skaffe våben og oplysninger til de andre grupper. Dette arbejde fik ham i december 1943 til at aftale møde med to formodede tyske desertører i Emdrup. Gunnar gik til mødet sammen med to kammerater og faldt i en fælde. Hårdt såret blev han slæbt til den tyske afdeling i Vestre Fængsel for omtrent ¾ år senere at blive skudt mellem de 11 fra Shell-huset. Hans uforstyrrede ro og absolutte hensynsløshed overfor sin egen sikkerhed gjorde ham til en af de bedste blandt BOPA's pionerer. Vi ved, at han med samme ro har stået over for døden.

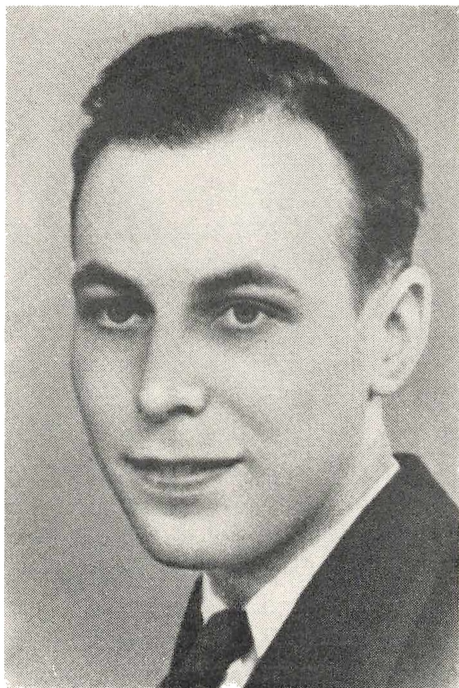
Gunnar

MINDELUNDEN NR. 25

CARL HELMUTH PREBEN BERG SØRENSEN

født 15. 12. 1917 død 9. 8. 1944

I løbet af det år, Preben arbejdede hos os, var han med til en lang række aktioner, hvoriblandt de største var transformatorstationen i frihavnen, stålhærderiet på Lygten og angrebet på Vridsløse fængsel. Torsdag den 25. maj 1944 blev Preben og hans kone arresteret i deres hjem af Gestapo. Begge to fik en hård medfart, og efter at have siddet i fængsel i flere måneder blev Preben den 9. august 1944 myrdet af landsforrædere blandt de 11 fra Shellhuset. Hans kone sad på daværende tidspunkt i Frøslev. Man var altid velkommen hos Prebens, hvad enten man skulle holde møde eller blot trængte til at tale med nogen. Preben var et roligt menneske. Han var en mand, man kunne stole på. Han har sin andel i, at Ottos gruppe nåede at udrette så meget, som den gjorde.

Preben

MINDELUNDEN NR. 38

VERNER EMIL SØRENSEN

født 22. 9. 1917 død 29. 8. 1944

Igennem længere tid havde vi i gruppen savnet en ordentlig chauffør. Vi henvendte os hos en anden gruppe for om muligt der at låne en. Vi blev anbefalet Erik med ordene, at han altid ville være »frisk«. I begyndelsen hentede vi ham, når vi skulle bruge ham, men der skulle ikke gå lang tid, før vi måtte sande, at »frisk« var den rette betegnelse for Erik. Snart var han fuldt optaget hver dag, og næppe var en aktion overstået, før han var i gang med forberedelserne til den næste. Hans energi og medfødte lederegenskaber gjorde ham naturligt til gruppens førstemand, og alle, navnlig de yngste, så i ham deres ideal. Hans uforstyrrelige ro selv i de vanskeligste situationer gjorde, at vi alle følte os trygge; en mærkelig følelse, som man nu, hvor det hele er overstået, har svært ved at forstå. Erik mistede livet under en aktion mod et tysk ammunitionstog. Han gav ordre til at åbne ilden mod de tyske vagtsoldater, men et øjeblik efter blev han selv alvorligt såret; ikke desmindre blev han på sin plads for ikke at besvære sine kammerater. Kun få minutter efter blev han truffet af et skud, der medførte øjeblikkelig død. Hans død var et stort tab for alle hans kammerater, hvor stort kom tydeligt frem ved senere aktioner, hvor det spontant kom til udtryk i kammeraternes ord: »Bare Erik havde været her!«

Erik

BISPEBJERG KIRKEGAARD AFD. 10 RÆKKE 16 NR. 158/159

TAGE VOERSAA NIELSEN

født 3. 5. 1903 død 28. 9. 1944

På et tidligt tidspunkt af besættelsen kom Thomsen med i det illegale arbejde. Han beskæftigede sig med efterretnings-tjeneste, sabotage og de første Sverigesruter. I sommeren 1943 blev han arresteret i Aalborg af det danske politi, men begyndte straks at planlægge en flugt fra fængslet. Få dage inden han skulle have været udleveret til tyskerne, brød han ud sammen med en faldskærmsmand og slap trods en storstilet eftersøgning til København — forklædt som katolsk pater. Han afslog at komme til Sverige og kom i forbindelse med BOPA. Hvad han betød for os ved sit kammeratskab, sit strålende humør og sin ukuelige optimisme kan ikke vurderes højt nok. Ca. 20 års ophold i USA havde præget ham. Han var »amerikansk« i tankegang, i sit væsen og i sin humor. På aktioner manden man kunne stole på, i kammeratligt lag det naturlige og festlige midtpunkt, en oplevelse, man aldrig glemmer. Den 9. maj 1944 arresterede Gestapo ham, og selv da tog han ikke sin skæbne højtideligt. Under Gestapos mishandlinger, under opholdet i Frøslev eller på den frygtelige arbejdskommando, hvor han endte sit liv, bevarede han dog altid et glimt af lune. — Han blev aldrig »Fange«.

Thomsen

MINDELUNDEN K. Z. AFDELING NR. 19

HENNING EJNER CARL ANPHIN ELBRUS

født 15. 11. 1917 død 27. 10. 1944

Mogens var af uddannelse det, som »pæne folk« kalder ingen ting; men sjældent har man set så mange egenskaber og evner samlet i eet menneske. Han kunne male og spille komedie, var interesseret i teknik og politik; han kunne både drømme og slide som en hest, han kunne fabulere over alle grænser, være næsten manisk optaget af een ting; han var kunstner, slider, organisator og desperado. Det var typisk for ham, at da sabotagen begyndte at blive organiseret, satte han himmel og jord i bevægelse for at være med. Og han kom med! Fra aktionen mod Frederiksberg metalvarefabrik i begyndelsen af 1943 til Ryesgadeaktionen i sommeren 1944 har Mogens været med, afvekslende som gruppeleder eller den enkeltmand, der skulle klare et særligt job. Mogens er aldrig blevet arresteret for sit illegale arbejde. Da tyskerne i efteråret 1944 kom efter ham, opgav han at flygte. Han sprang ind i sit hus og kom ud igen med sin pistol i hånden. To tyskere skød han, inden han halvfylt med kugler fra en maskinpistol slæbte sig ned i kælderen, hvor han sårede og dræbte endnu 2 af Gestapos folk. Da han mærkede, kræfterne svandt hen, skød han sig selv. Han døde, som han havde levet — i opposition med ryggen mod muren og kun sig selv at stole på.

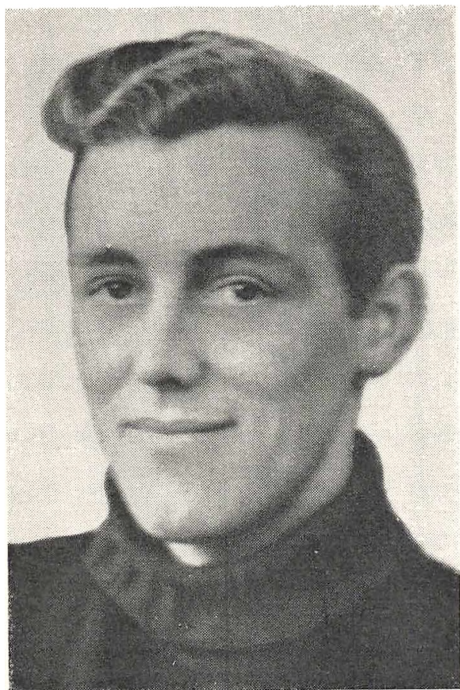
Mogens Thagaard

BISPEBJERG KIRKEGAARD URNEAFDELINGEN S
NR. 1676 77

EGON LYKKE NIELSEN

født 8. 6. 1916 død 21. 11. 1944

Peter var gruppens friskfyr. Han havde et fantastisk initiativ og en vældig gåpålyst, når det gjaldt kampen mod tyskerne; aldrig kunne han få aktioner nok; han pressede gang på gang sin gruppeleder for at forcere tempoet. Han var hård, beregnende og energisk, og samtidig var han blød som smør, kammeratlig og hjælpsom overfor dem, han holdt af. Han var gruppens humørmand, den fødte optimist og kunne ikke døje hængehoveder. Da han kom til Tyskland, havde han al sin optimisme med; han troede hver dag, at i morgen brød tyskerne sammen, og så kom vi hjem. Peter hjalp mange ved at bibringe dem det samme lyse syn på situationen. Da han blev syg og lå på revier, betragtede han det som en mægtig fordel, for så var han fri for at arbejde og stå til appel. Den sidste gang, jeg så ham, kunne han ikke røre sig mere, kunne ikke spise og var så afkræftet, som en »muselmand« kunne blive, men alligevel blinkede han med det ene øje og lavede noget, der skulle forestille et smil. Han var optimisten, der aldrig mistede sin tro.

Peter

NEUENGAMME

VAGN EIGILD HOLST

født 6. 1. 1918 død 5. 12. 1944

Anders var automobilmekaniker, og det var i den egenskab, at han kom i forbindelse med BOPA. Han gav oplysninger om, hvorfra der kunne skaffes biler, som af tyskerne var blevet indleveret til reparation, og han reparerede biler, der var blevet ødelagt under aktioner. Men han følte sig ikke tilfreds med kun at tilhøre hjælpetjenesten. I slutningen af 1943 kom han ind i en gruppe og var med på sin første aktion. Det varede ikke længe, før han måtte gå under jorden, fordi han blev eftersøgt. Han var særdeles dygtig til de job, han blev sat til, og han forstod hurtigt at tilegne sig viden om de metoder, han havde brug for i sit illegale arbejde. Anders havde een medfødt egenskab, som var værdifuld i det arbejde, han fik med at gøre: han hørte ikke til de meget snakkende, og med sin rolige sindighed indgød han umiddelbar tillid. Ved de fleste af de store sabotager var han med, og han var en god mand, både under selve aktionen og ved det mere kedelige, men nødvendige grundlæggende forarbejde. Anders var bl. a. en af organisatorerne af aktionen mod hærens våbenarsenal, der til sidst førte til hans død. Han var ingen eventyrnatur. Rolig og målbevidst var han gået ind i arbejdet; han kendte prisen for at deltage i sit lands befrielse, og han betalte den uden betænkning. Han var et smukt eksempel for den ungdom, som havde sat sig et stort mål, og som måtte vælge kampen for at nå det.

Anders

HELGENÆS KIRKEGAARD FAMILIEGRAVSTED

GUNNAR BRUUN JENSEN

født 18. 3. 1925 død 23. 12. 1944

Freddie kom ind i BOPA tidligt på sommeren 1944. Han var da flygtet til Odense på grund af Gestapos vågnende interesse for hans person. Vi husker hans iver, hver gang en ny aktion kom på tale, hans utålmodighed efter at komme i gang med opgaven, og vi husker hans skuffelse, hvis han ikke selv skulle deltage. Vi glemmer aldrig hans og Jørgens konduite, da de kort efter politiets internering blev indesluttet i et af politiets kontorer af tyskerne. Uden at tænke på egen sikkerhed tog de roligt telefonen og ringede til deres gruppes alarmtelefon for at fortælle kammeraterne, at de nu enten blev skudt eller anholdt. Først da de således var sikker på, at deres eventuelle anholdelse ikke ville få konsekvenser for gruppen, begyndte de en fantastisk flugt over hustage, ad nedløbsrør og gennem baggårde ud i friheden. Kammeraterne blev stille, da de fik at vide, at Freddie og Jørgen var skudt ned fra baghold af hipofolk. Igen trængte spørgsmålet sig på: Hvorfor netop dem?

Freddie

ODENSE ASSISTENS KIRKEGAARD LITRA A. F. 300 F

OTTO RAARUP

født 14. 2. 1924 død 23. 12. 1944

Jørgen kom samtidig med Freddie ind i BOPA sommeren 1944. De var uadskillelige venner og gik blandt os altid under fællesbetegnelsen »Fynboerne«. Jørgen var, da han blev nødt til at gå under jorden, elev på en malerskole i Odense, efter at han havde været mathelev i flåden og senere i handelslære en tid. Når man kendte Jørgen, forstod man godt, hans evner måtte gå i kunstnerisk retning; han var så fantasifuld og levende, at man vanskeligt kunne tænke sig ham indespærret i en forretning eller på et kontor. Han kunne være fantastisk sjov, mange gange har han fået os til at le, så tårerne trillede ned ad kinderne på os, men hans humor var altid harmløs, og hans indfald gik aldrig ud over andre. På aktion var han blandt de ivrigste, tilsyneladende ganske frygtløs, og i flere tilfælde viste han stor ro og omtanke. Vi følte det næsten symbolsk, at de to uadskillelige venner også skulle følges ad i døden.

Jørgen

ODENSE ASSISTENS KIRKEGAARD LITRA A. F. 299 F

SØREN TOFT EGHOLM LAURITZEN

født 3. 8. 1923 død 16. 2. 1945

Vi mødte Sven første gang i 1943. Det var på en større aktion, en af de store aktioner, der skulle laves ved højlys dag; en anspændende debut for en ny mand. Men han var ikke påvirket af den rastløse stemning, der beherskede de fleste af os andre før aktionen. På sin rolige og ligevægtige måde løste han de opgaver, der var blevet ham pålagt. Sven blev en faktor i vort illegale arbejde. Han begyndte med at udføre sit arbejde roligt og omhyggeligt, tilsidesættende alle hensyn til sig selv, men altid vågende over sine kammeraters sikkerhed; da han fik store opgaver at løse, fulgte han de samme retningslinjer. Var opgaven vanskelig og forbundet med større risiko, lod han aldrig en kammerat tage den farligste post. Den var forbeholdt ham selv. Den 16. februar 1945, få måneder før freden, fandt han døden. Han faldt i spidsen for sine kammerater på den plads, han selv havde valgt: den farligste. Endnu så lang tid efter forstår vi, hans kammerater, ikke, at vi aldrig skal se ham igen.

Lille Sven

BISPEBJERG KIRKEGAARD HÆDERSGRAVENE NR. 27

CARL BORCH SØRENSEN

født 25. 7. 1925 død 27. 2. 1945

Når jeg i erindringen støder på James, er det altid billedet af ham fra vort første møde, der dukker op. På en sidevej til Frederiksberg Allè stod han og ventede — en stor køn dreng i snavset maskintøj. Beskedent og uden store fagter fortalte han, at han og hans gruppe den foregående nat havde sneget sig igennem den tyske vagtspærring ind til Kastrup flyveplads, hvor de havde sprængt nogle flyvemaskiner i luften. Aktionen havde været lige ved at gå galt, fordi en af bomberne eksploderede, mens gruppen endnu var inde på flyvepladsen. Men James og hans folk havde, trods projektører, skud og råb bevaret hovedet koldt. Ganske langsomt havde de mave sig tværs over den store plads og ud gennem pigtrådsspærringen. Det blev ikke den eneste gang, James kom ind på flyvepladsen — han fik ødelagt et antal fjendtlige flyvemaskiner, som mange jagerflyvere ville have været stolte over at kunne præstere. Han kom ind i BOPA i marts 1944 og blev hurtigt gruppeleder. Og han nåede at komme med på de fleste af den lange række af store aktioner, som i dette sidste år knyttede hæder til Danmarks navn. Den 15. februar 1945 blev han arresteret af Gestapo, og 12 dage efter, den 27., myrdede de ham efter først at have mishandlet ham. Han var sine kammerater et smukt eksempel.

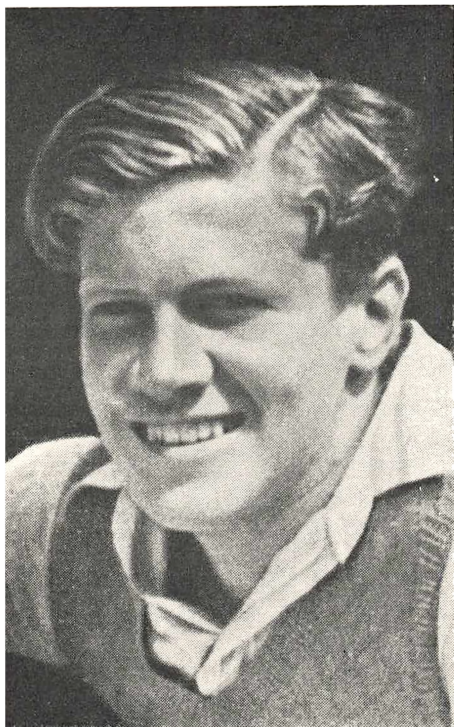
James

MINDELUNDEN NR. 69

PREBEN RICHARD CHRISTENSEN

født 8. 8. 1925 død 27. 2. 1945

Den tyveårige kontorelev Preben Richard Christensen, kaldet Willy, blev tilsluttet BOPA i sommeren 1944, hvor han kom ind i James's gruppe. Han blev hurtigt meget afholdt på grund af sit gode arbejde i gruppen, og man beundrede hans ro og koldblodighed under aktionerne. Den 2. november om aftenen deltog Willy sammen med sin gruppe i aktionen mod Kastrup lufthavn, hvor han kravlede inden for afspærringen, forbi de tyske vagter og sprængte tre tyske fly. Han deltog i de to aktioner mod hærens våbenarsenal, hvor udbyttet blev en mængde krigsmateriel, og i en lang række andre aktioner. Den sidste aktion, Willy var med til, var sabotagen på Hans Lystrups autoværksted. Her blev grupperne midt i aktionen overrasket af en stor hipoudrykning. De lod bomberne springe, medens de selv opholdt sig i bygningerne, og på trods af Hipos angreb slap alle væk. 4 dage efter blev Willy anholdt af tyskerne i sit hjem, og efter tortur blev han kun 13 dage senere sammen med James henrettet i Ryvangen. Vi vil altid mindes Willy som en god og opofrende kammerat, der ved sin beherskede optræden i farlige situationer nød stor respekt og popularitet mellem sine kammerater.

Willy

MINDELUNDEN NR. 68

PREBEN GYLICHE

født 30. 1. 1927 død 27. 2. 1945

Efter at have været medlem af en militær ventegruppe kom Robert ind i BOPA. Da vi lærte ham at kende, kunne han have fortalt os, at hans far som politimand var død i Buchenwalde, det gjorde han ikke; han har haft motiver, der må indgyde respekt. Mere end de fleste af os var Robert optaget af ikke at lade nogen chance gå fra sig til at skade fjenden. Efter en afvæbningsaktion, som han havde lavet efter en rask indskydelse, indtraf uforudsete forhold, som gjorde situationen umulig for ham. I den indre by blev han, medens gaderne var ryddede af luftalarm, i såret tilstand arresteret af Gestapo. Godt 3 måneder efter sin far fandt han selv døden i Ryvangen.

Robert

MINDELUNDEN NR. 65

JOHN ERIK ANDERSEN

født 27. 4. 1926 død 3. 3. 1945

Mogens var en herlig, frisk dreng med sit lyse, krøllede hår og sin friske ungdomskulør. Men bag drengen skjulte der sig en ung mand, der havde en indstilling over for tidens problemer. Han ønskede brændende at få lov til at gøre en indsats for sit land. Han vidste nøje, hvilken risiko han kunne komme til at løbe, men det forhindrede ham ikke i at slå til, da han opnåede at komme i forbindelse med BOPA sommeren 1944. Mogens deltog i mange aktioner, men han skulle ikke være en af dem, der opnåede at se freden komme til Danmark. Et ulykkeligt sammentræf af omstændigheder bevirkede, at Mogens blev arresteret i sit hjem sidst i februar 1945, og ganske kort tid efter arrestationen faldt Mogens for tyske bødlers kugler i Ryvangen. Du var meget ung, Mogens, for ung til at dø, synes man, men der må jo være en mening med det også. I tankerne prøver vi ofte at gennemleve det, du blev udsat for; men man fatter det ikke fuldt ud. Vi er overbevist om, at du gik ind til døden med oprejst pande. Du var en mand, Mogens, og dit heltemed vil leve til evig tid.

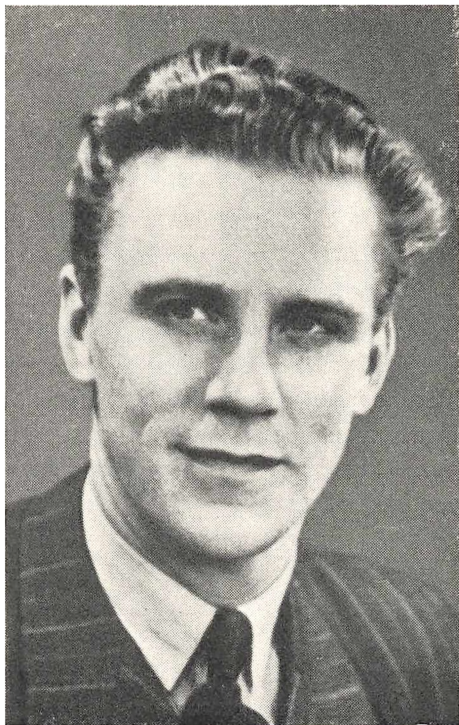
Mogens

MINDELUNDEN NR. 70

HELGE EMIL FREDERIKSEN

født 14. 4. 1917 død 11. 3. 1945

Vi traf ham en juli-aften i 1944 umiddelbart før en mindre aktion. Vi var en nystartet gruppe under BOPA, og det var vort første foretagende. Ingen af os kendte hinanden i forvejen, men vi fandt alle en usædvanlig fin kammerat i ham. Forholdene bød jo, at vi ikke sagde for meget om os selv, men i vor lille gruppe opdagede vi snart, at vi kunne stole fuldt og helt på hinanden. Helge blev vor virkelige ven, med hvem vi efterhånden drøftede også vore private forhold. Når vi tænker tilbage på den tid, var det jo nok foruden den fælles risiko, der bandt alle illegalt arbejdende stærkt sammen — hans gode, menneskelige egenskaber, som gjorde, at venskabet med ham blev så fast. I første række hans glimrende humor, som bevirkede, at vi aldrig nåede at kede os i hans selskab, men også hans naturlige venlighed og retlinethed, der var grunden til, at han aldrig anklagede, men altid undskyldte os andre for eventuelle fejl, vi begik i »tjenesten«; ingen af os i gruppen har vist nogensinde vekslet et uvenligt ord med ham. Med sin granvoksne skikkelse virkede han altid beroligende på os under aktionerne, og selv var han aldrig bange. Han deltog i adskillige aktioner og faldt i kamp med Hipo søndag morgen den 11. marts 1945 under sabotageaktionen mod motorfabriken »Dan« på Nørrebro.

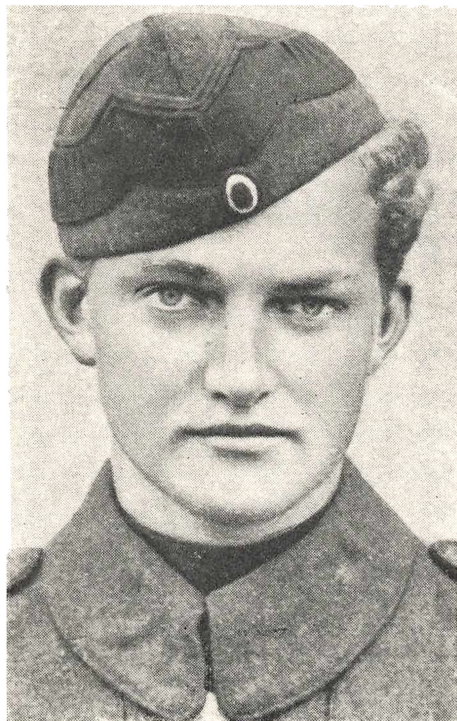
Helge

MINDELUNDEN NR. 81

EBBE RØRDAM

født 10. 1. 1925 død 16. 3. 1945

Ebbe var præstesøn, og i præstegården oplevede han nogle herlige drengeår. Han kom i Nykøbing katedralskole og fandt et kammeratskab på skolen og i spejderbevægelsen, der fik stor betydning for ham. På et tidligt tidspunkt besluttede han sig til at blive officer og tog til København for at læse til optagelsesprøve. Imidlertid blev han indkaldt, og med sin lyst til militærvejen blev han naturligt en god soldat og blev udpeget til kornetskole. Den 29. august var han med til at kæmpe mod tyskernes overtagelse af Gernersgades kaserne. Efter endt internering blev han medlem af BOPA under navnet Per; nu kender vi ham alle. Han hørte hjemme hos os, en prægtig kammerat, der havde en egen evne til at sætte liv i gutterne og finde smilet frem, skønt han på bunden var en dybt alvorlig natur. Han var helst blandt de forreste, og som gruppeleder deltog han i flere af de største sabotager. Ved angrebet på Torotor viste han en snarrådighed, som blev berettet over alverdens radiostationer. Per var ikke blandt de lykkelige, der fik lov at opleve befrielsen. Døden indhentede ham under en aktion mod et tysk ammunitionstog; han faldt i åben kamp for Danmarks frihed og de idealer, han satte højest.

Per

MINDELUNDEN NR. 85

KAJ JENSEN

født 14. 5. 1924 død 16. 3. 1945

Beretningen om Kaj er historien om en dansk dreng, der blev mand, mens hans fædreland var under fremmed åg — og som bevidst formede sit liv derefter. Den 29. august 1943 var han i flåden og var her med til at sænke sit skib. Sammen med den øvrige besætning blev han interneret, og fra interneringen rejste han hjem til Århus, hvor han snart efter blev optaget i en illegal gruppe. Nogen tid efter tog han til København, hvor det hurtigt lykkedes ham at komme i en af BOPAs grupper. På mange farlige aktioner var han blandt de første — altid modig og ivrig efter at gøre sin pligt. Og sådan husker jeg ham også fra hans sidste aktion. Aftenen i forvejen var en aktion mod en ammunitionstransport mislykket, og næste morgen ville vi forsøge igen, når transporten skulle videresendes med jernbanen. Men der var kommet 50 tyske soldater mere med toget, end vi havde regnet med, og overmagten var for stor. I en halv time kæmpede vi med dem — en af de hårdeste ildkampe, sabotører overhovedet udkæmpede i Danmark. — Kaj lå i en stilling bag et ledvogterskur og skiftede magasin på sin maskinpistol, da jeg løb forbi — et øjeblik efter blev han hårdt såret. På grund af den voldsomme ild kunne vi ikke køre ham bort fra kampstedet, og medens bragene fra maskinpistolerne og håndgranaterne lød i hans ører, døde han.

Kaj

AARHUS VESTRE KIRKEGAARD LITRA J NR. 535

SVEN JØRGENSEN

født 18. 2. 1924 død 7. 4. 1945

Terkel kom som dreng her til landet fra Sumatra, hvor hans far havde været ingeniør. Efter at være blevet mat. student i 1942 kom han i lære hos F. L. Smidth & Co. for at uddanne sig til konstruktør. Her kom han i kontakt med BOPA, og efter en aktion på fabriken måtte han gå under jorden. Foruden denne deltog han i mange andre, og ved angrebet på et ammunitionstog, hvor to kammerater dræbtes, viste han en uforfærdet dristighed og blev såret. Karakteristisk for ham var, at han uden tøven var villig til ene mand at sprænge Langebro; det mislykkedes, men han udviste enstående mod. Det var for ham en selvfølge at give sig i kast med netop en sådan opgave. Selv om han tit var bange, forstod han at bekæmpe det og gik med et smil til aktion. Han var som skabt for arbejdet. Han mistede livet ved en likvidering, idet hans pistol kikkede, og derved fik stikkeren lejlighed til at skyde først. Terkel var en ven og kammerat, en bedre fandt vi aldrig.

Terkel

MINDELUNDEN NR. 99

POUL ERIK KROGSHØJ HANSEN

født 6. 10. 1924 død 12. 4. 1945

Dahlin, der læste til konstruktør på Helsingør tekniske skole, begyndte sit illegale arbejde i en transportgruppe under de store jødeforfølgelser i efteråret 1943. En tid var han arresteret af tyskerne og sad i Horserød, men blev løsladt af mangel på bevis. Efter løsladelsen dannede han med nogle kammerater en sabotagegruppe. I oktober 1944 tvang forholdene ham til København, hvor han straks blev optaget i en af vore grupper. Arbejdet her passede ham fint, og utallige var de aktioner, han har deltaget i. Den 23. marts 1945 blev han — en time efter at han var udskrevet fra hospitalet — arresteret sammen med to af sine kammerater på Kongens Nytorv. Den 11. april blev han dømt til døden og den følgende morgen henrettet i Ryvangen. Dahlin — eller Pillerik, som han også blev kaldt — var en herlig kammerat og et prægtigt menneske. Han havde en vidunderlig evne til at gå ind i folk med træsko på. Han forstod altid kunsten at få os til at le. Han var ihærdig og utrættelig, når der var noget, som gjaldt »sagen«. Altid villig og utrolig ivrig.

Dahlin

HELSINGØR KIRKEGAARD AFDELING 7 NR. 142

KNUD PETERSEN

født 8. 10. 1925 død 12. 4. 1945

Ole, der også læste til konstruktør på Helsingør tekniske skole, var fra 1943 i gang med illegalt arbejde, og da Dahlin startede sin gruppe, var Ole selvskrevet medlem af denne, indtil han i oktober 1944 sammen med Dahlin måtte tage til København. Her blev han medlem af den gruppe i BOPA, der kaldtes »Helsingørdrengene«, fordi den efterhånden var kommet til at bestå af lutter illegale fra Helsingør. Han var med til flere aktioner, bl. a. mod motorfabriken »Dan« i Bragesgade, hvor han blev såret. Han lå i sin farmoders hjem, indtil han her den 23. marts 1945 blev anholdt af Hipo. Den 11. april blev han dømt til døden og henrettet dagen efter i Ryvangen. Ole var en kvik dreng, der kun har beredt sine forældre glæde. Han havde et lyst og venligt sind, var altid i godt humør og spredte kun glæde omkring sig. Kun på eet punkt var han ulydig, det var, da han fra forskellig side blev opfordret til at tage til Sverige. Med et undskyldende smil erklærede han, at det kunne han ikke. Det var blevet en livssag for ham at være med til at virke for at få tyskerne ud af landet, så det ønske kunne han af hensyn til kammeraterne og sig selv ikke efterkomme.

Ole

HELSINGØR KIRKEGAARD AFD. 7 NR. 142 A

HENNING WIELAND

født 26. 12. 1922 12. 4. 1945

William var født i Aalborg. Under krigen flygtede han til Helsingør for at afslutte sin læretid på værftet der og samtidig læse til konstruktør. Efter nogen tid blev han arresteret af Gestapo, sigtet for sabotage på tyske skibe, men da han hårdnakket nægtede, blev han løsladt. Længe varede det dog ikke, før Gestapo fortrød dette; men William var i tide blevet klar over faren og var taget til København, hvor han selvsagt blev optaget i Helsingørdrengenes gruppe og var nu med på deres talrige aktioner tidlig og silde. Den 23. marts 1945 blev han sammen med to gruppekammerater arresteret på Kongens Nytorv, og ca. 3 uger senere — den 12. april 1945 — blev han henrettet i Ryvangen. William var, hvad man forstår ved en stout jyde, rolig og besindig, en passende blanding af følelses- og handlingsmenneske, en af dem, der ved sit eksempel forbedrer verden. For os, der lærte ham at kende under så hårde betingelser, vil han altid stå som et dyrebart minde.

William

AALBORG Gammel Kirkegaard Grav Nr. 148

JØRGEN ERIK SKOV LARSEN

født 22. 12. 1923 død 12. 4. 1945

Lasse var elev på Helsingør tekniske skole og kom i sommeren 1944 i den sabotagegruppe, hvor også Dahlin var medlem. Efter at have deltaget i adskillige aktioner i Helsingør blev han i oktober måned stærkt eftersøgt af Gestapo. Han foretrak at tage til København, hvor han straks kom i Helsingørdrengenes gruppe. Under et besøg hos sine forældre i Aalborg blev han arresteret af Gestapo og ført til København, hvor yderligere 3 af hans kammerater og hans yngre broder var blevet arresteret. Den 11. april blev han sammen med 4 andre dømt til døden og den følgende morgen henrettet. Hans broder blev dog benådet, men først efter at have overværet henrettelsen af de 4 kammerater. Lasse var stiltfærdig og beskeden at se til, men fuld af mod og handlekraft. Endnu mindes vi tydeligt hans ord den sidste gang, vi var sammen: »Gud give, vi snart kunne leve som normale mennesker og ikke som jagede dyr.«

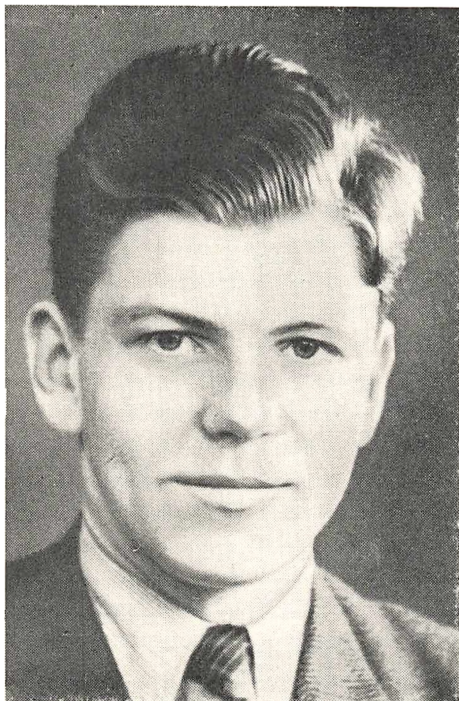
Lasse

MINDELUNDEN NR. 102

TYGE EDVARD FISHER

født 9. 3. 1923 død 13. 4. 1945

Tyge var stud. pharm. og ansat som discipel på Søborg apotek. Han havde ikke før givet sig af med illegalt arbejde, men havde den helt rigtige indstilling. Tilfældigt kom han i forbindelse med vore grupper, der bad ham om at hjælpe os med at lave nogle tåregaspatroner, som vi skulle bruge ved overrumpling af vagtstuer. Han havde jo fra sit studium den fagmæssige forudsætning for at kunne hjælpe os. Forsøgene skulle foregå på et af vore depoter i en garage på Klokkemagervej. Han kom hver tirsdag, når han havde fri. Den 5. december 1944 blev han arresteret af Gestapo og sendt til Tyskland. Sammen med to kammerater fra gruppen kom han på arbejdstransport til lejren »Dessau Ufer« ved Hamburg. Tyge havde aldrig givet sig af med legemligt arbejde, men kun med boglige sysler. Derfor gik det stærkt ud over ham, da han blev udsat for hårdt legemligt arbejde i forbindelse med kulde, sult og lang arbejdstid. Han bukede hurtigt under og kom på reviret. Her lå han et par måneder uden at blive rask, og da han skulle føres hjem af Røde Kors, døde han i Neuengamme. Tyge, der var meget afholdt af kammeraterne, døde den 13. april 1945.

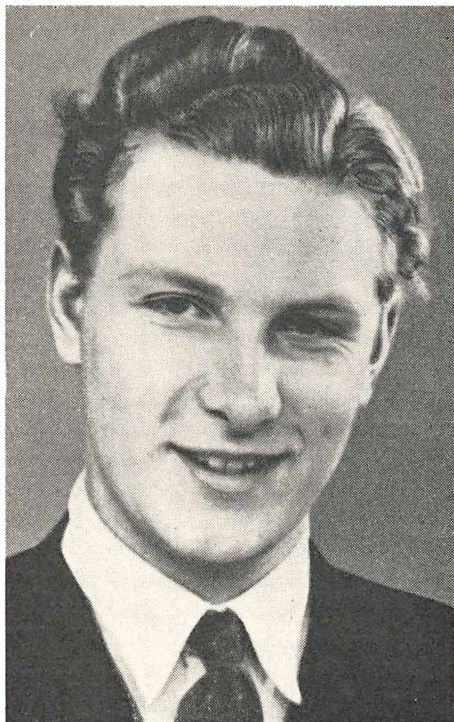
Tyge

BEGRAVELSESPLADS I TYSKLAND UKENDT

BJARNE LOUIS HANSEN

født 22. 6. 1924 død 20. 4. 1945

For at et folk kan leve, må nogle dø. Disse ord er både en stolt og forslidt vending. Slidt ved for megen brug i såvel tide som utide, brugt i tale og skrift, så ordene efterhånden er blevet grå og farveløse. Og alligevel skal de bruges her, for sjældent har ord dækket en gerning så godt. Stolte og ærlige ord. Det skete den 20. april på Roskilde landevej. Vi var i ildkamp med nogle tyske officerer. De var 2, og vi var 4, så vi skulle nok have fået overtaget. Da kom der undsætning til vore modstandere, 3 prærievogne fyldt med fjender kom kørende, stoppede op og blandede sig i kampen. Vi tømte vore våben og trak os skyndsomst tilbage. Hele situationen var håbløs; men da fik vi hjælp. Louis, der lå på den anden side af vejen, og som tyskerne sandsynligvis ikke havde set, gav nu ild med sin maskinpistol. Tyskerne smed sig ned og rettede ilden mod deres nye angribere. Vi tre slap væk — Louis blev tilbage. Han reddede os på bekostning af sig selv. Det er kendsgerninger, og de taler for sig selv. Vi vil altid mindes Louis med stolthed og taknemmelighed for hans indsats. Vi er mange, der står i dyb gæld til ham.

Louis

VESTRE KIRKEGAARD TERRASSEN RODE R
RÆKKE 39 NR. 239

PER EGON FLODIN

født 18. 1. 1926 død 14. 5. 1945

Petter blev på et tidligt tidspunkt gruppeleder i Ibs afdeling, hvor hans bedste kammerat, Lille Sven, blev hans læremester. Dette samarbejde førte til, at Petter blev en af vore bedste gruppeledere med et altid pligtopfyldende og pålideligt arbejde, der altid blev udført med megen dristighed og opfindsomhed. Petter var ikke af mange ord; men stum blev han næsten ved Lille Svens død. Dette tab af en god kammerat forvandt han aldrig, og netop dette karakteriserede ham, som han var: trofast indtil døden. Petter omkom ved et ulykkestilfælde den 14. maj 1945 i Jernbaneallé, uforståeligt, når man betænker, at han var med ved de største og farligste aktioner. Vi kunne slet ikke fatte det — hvorfor skulle han gå fra os på et tidspunkt, hvor han skulle høste glæden af sin indsats. Da Petter blev stedt til hvile, blev det ønske opfyldt, som han tidligere havde udtalt: han fik sin grav ved siden af sin bedste ven, Lille Sven.

Petter

BISPEBJERG KIRKEGAARD HÆDERSGRAVENE NR. 28

BØRGE HELTBY

født 16. 5. 1921 død 20. 5. 1945

Børge, der var ansat i flåden som artillerimath, gik umiddelbart efter militærets internering ind i flådens ventegrupper, samtidig med at han af marineministeriet fik ordre til at være vagtmand om bord i fregatten »Jylland«. Da vores gruppe i stor udstrækning benyttede den som mødested og depot, kunne det ikke skjules for Børge, og da han bad om at blive optaget i gruppen, nærede vi ingen betænkeligheder ved dette. Da han fra sin tid i flåden havde lært alt vedrørende våben, fik han nu en travl tid. Foruden at virke som instruktør for grupperne deltog han i samtlige aktioner, som afdelingen foretog. Endelig oprandt frihedens time, og vi lærte nu en hel ny Børge at kende; før var han en alvorlig gut, altid i aktivitet, nu glad og munter. Så meget hårdere ramte det os, da ulykken skete. Daglig læste man i den tid om vådeskudsulykker i aviserne. De strengeste sikkerhedsforanstaltninger blev foretaget hos os for at undgå dette. På sin vis kan man heller ikke sige, at der her var tale om et vådeskud, idet våbnet, der var årsagen, var en engelsk stengun, en MP, der af hensyn til fabrikationen i den grad er forsimplet, at der ikke er taget de fornødne sikkerhedshensyn. Ordren fra ledelsen lød på, at automatiske våben skulle have påsat magasin; men der måtte under ingen omstændigheder være taget ladegreb. Våbnene hang på værelserne, og da Børge skulle tage sin maskinpistol, kom han til at skubbe til stengun'en, der hang ved siden af; denne faldt ned på kolben, tog selv ladegreb, og skudet ramte Børge. 3 dage efter afgik han ved døden.

Børge

SLAGELSE SCT. MIKKELS KIRKEGAARD AFD. 2 NR. 105

JENS OVE POULSEN

født 24. 5. 1900 død 1. 7. 1945

Frants var en vågen og intelligent arbejdsart, hvad der gav sig udtryk i, at han altid ville ud at arbejde med noget nyt. Engang imellem tog han ud på landet på løsarbejde, det var hans måde at komme i kontakt med andre mennesker og naturen på, et par gange tog han ud at sejle — han var med ØKs »Canada«, da den forliste ved England under krigen; fra 1940 arbejdede han herhjemme, han kunne bedst lide at være på de store arbejdspladser og var altid i fuldt sving, når der var røre om politiske og faglige problemer; hans politiske og sociale interesse havde allerede omkring 1936 fået ham til at melde sig ind i det kommunistiske parti, så det var en naturlig udvikling for ham efterhånden at glide over i det illegale arbejde. I 1943 kom han til BOPA, hvor han deltog i en række aktioner, indtil det i 1944 var nødvendigt for ham at tage til Sverige. Under flugten blev han såret efter en kontrovers med en tysk patraille; det kostede ham et halvt års hospitalsophold i Sverige. Han kom tilbage med Brigaden; efter nogen tids forløb blev han sat til minekontrollen, og den 1. juli 1945 blev han dræbt under udførelsen af sit arbejde.

Frants

LYNGE KIRKEGAARD PR. SORØ